T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/111
KARAR NO : 2024/471
KARAR TR : 04/11/2024

ÖZET: Davacı Edirne İl Özel İdaresi tarafından, sözleşmeli avukata yersiz ödenen vekalet ücretiyle ilgili olarak açılan istirdat davasının, (davalının gerçek kişi olduğu da gözetildiğinde) ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Edirne İl Özel İdaresi
Vekilleri : 1- Av. M. D.
2- Av. C. B.
Davalı : O. İ.
Vekilleri : 1- Av. Ş. İ.
2- Av. K. O. İ.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı İl Özel İdaresi vekili, idarelerinin sözleşmeli avukatlık görevini yürüten davalı O. İ.'in sözleşmesinin 31/12/2011 tarihinde sona ermesinden sonra, 06/02/2012 tarihinde 2012 yılı için başka bir avukat ile çalışılacağının tebliğ edilmesine rağmen, müvekkiline ait dosyalarda bir takım tahsilatlar yaptığını, bu tahsilatları idareye bildirmediğini, yetkisiz şekilde tahsilat yapan davalının müvekkili idareden 15/03/2012 tarihinde mükerrer ödeme talep ettiğini ve davalıya 41.420 TL ödeme yapıldığını, yapılan ödemelerin Sayıştay müfettişlerince yapılan denetim sorucunda kamu zararı olarak değerlendirildiğini ve İçişleri Bakanlığı Mülkiyet Müfettişliğinin 121/03 sayılı ön inceleme raporunda 41.420 TL'nin O. İ.'den geri alınması için hukuki dava takibi yapılması ve tahsilinin sağlanması gerektiğinin bildirildiğini, davalıya borç bildirim belgesi düzenlenerek gönderildiğini, ancak adı geçenin herhangi bir ödeme yapmadığını, davalının müvekkili idareyi kasten zarara uğrattığını ileri sürerek; 41.420 TL'nin zararın yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı O. İ.'in vekili, 11/11/2014 tarihinde Mahkemeye verdiği dilekçe ile açılan davaya cevap vermiş ve karşı dava açmıştır. Adı geçenin vekili, bir yıllık zamanaşımı süresinin geçtiğini, yeni sözleşmelerin imzalanması/onaylanmasının Ocak ayının sonunu bulduğunu, davacının Aralık 2011, Ocak ve Şubat 2012 ayları için dahi davalıya hukuksal işlemler yapabilmesi için avans verdiğini ve evrak gönderdiğini, bu durumun davalı ile çalışmaya devam etmek isteğinin kanıtı olduğunu, objektif ve etik kritere uygun olmayan bir şekil ve haksız azil niteliğinde sözleşmenin yenilenmeyeceğinin, davacı-karşı davalı vekiline 06/02/2012 tarihinde bildirildiğini, 01/01/2012 - 06/02/2012 tarihleri arasında görev yaptığı toplam 8 adet dosya için 15/03/2012 tarihinde 692.70 TL ücret talebinde bulunduğunu, davacı idarenin bu talebi kısmen uygun bulduğunu ve 41.420 TL avukatlık ücreti ödediğini,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LkB3r5t - D2RGxNm - 0vcDp3o - Xuh8d8= ile erişebilirsin

yine Edirne 2. İcra Dairesinin E.2012/186, sayılı icra takibi için 36.600 TL avukatlık ücretinin ödendiğini, davacı ile davalı arasında altı yıl boyunca avukatlık ücret sözleşmesi yapıldığını, müvekkili avukata 2012 yılı içinde iş verilmiş ise de yazılı bir sözleşme yapılmadığını, 06/02/2012 tarihli yazı ile başka bir avukat ile çalışılacağının bildirildiğini, müvekkilinin muhtelif dosyalarında vekil olarak görev yaptığını ancak vekalet ücretinin ödenmediğini, yine Edirne İcra Müdürlüğünün toplam 23 adet dosyasında davalı tarafından takip ve tahsilinin davacı tarafından kabul edilip sonradan azilname ile takibi imkansız kılınan ilam vekalet ücretlerini takibe konulduğunu, bu takiplerin konusunun tamamen vekalet ücreti olduğunu, yine 6 adet icra takip dosyası ile davalı lehine vekalet ücreti istendiğini, söz konusu vekalet ücretlerinin faiziyle birlikte tahsil edildiği halde davalıya ödenmediğini, böylece bu işler nedeniyle davalının vekalet ücreti alacağının toplam 35.148,70 TL'ye ulaştığını, bu ücretlerin bugüne kadar kendisine ödenmediğini belirterek, davanın reddine, karşı davalarının kabulü ile fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 35.148,70 TL vekalet ücretinin yasal faiziyle birlikte davacı-karşı davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. Edirne 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 09/10/2020 tarih ve E.2014/572, K.2020/190 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek asıl davanın kabulüne, karşı davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuştur.

4. **İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesi 22/11/2023 tarih ve E.2021/732, K.2023/2081 sayılı kararı** ile, istinaf talebinin usulen kabulüne, mahkeme kararının kaldırılmasına, davanın esası yönünden yargı yoluna ilişkin dava şartı yokluğu nedeniyle HMK 114/1-b maddesi gereğince davanın usulden reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Somut uyuşmazlıkta asıl davanın İçişleri Bakanlığı Mülkiye Müfettişliği tarafından hazırlanan rapora göre, davalı avukatın 5302 sayılı İl Özel İdaresi, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve İçişleri Bakanlığınca çıkarılan 2005 tarih ve 11493 sayılı genelgeye aykırı olarak sözleşmeli avukat çalıştırılması sonucu idarenin uğradığı zararın tazminine ilişkin olduğu, karşı davanın ise davalı avukatın idareden vekalet ücret alacağının tahsili istemine ilişkin olduğu, uyuşmazlığın çözümünde yukarıda belirtilen yasal düzenlemeler ile Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin içtihadı ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararı gözetildiğinde idarenin kamu hizmetini görürken uğradığı zararın tazminine yönelik talebinin idari hukuku kuralları çerçevesinde idari yargı yerince denetiminin yapılması gerektiği anlaşılmıştır.*
>
> *Bu açıklamalar ışığında; İlk Derece Mahkemesince; iddia, savunma, toplanan deliller ve tüm dosya kapsamına göre idarenin kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararların, idare hukuku kuralları çerçevesinde hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmesi gerekeceğinden bu hususun idari yargı yerinin denetimine tabii olduğu ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesi gereğince idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği bu nedenlerle HMK'nın 114/1-b maddesi gereğince davanın yargı yolu caiz olmadığından davanın usulden reddine karar verilmesi gerekmiştir.*
>
> *Bu değerlendirmeler doğrultusunda; davalı-karşı davacının istinaf talebinin esasa girilmeksizin usulen kabulüne, HMK m.353/1-b-2 uyarınca ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına, davanın yargı yolu dava şartı yönünden usulden reddine, karar verilmesi sonuç ve kanaatine oybirliğiyle varılmakla aşağıdaki hüküm kurulmuştur.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LkB3r5t - D2RGxNm - 0vcDp3o - Xuh8d8= ile erişebilirsin

HÜ K Ü M : Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere ;

A.İstinaf Başvurusu Yönünden;

1.Davalı-karşı davacının istinaf talebinin usulen KABULÜNE, HMK m. 353/1-b-2 uyarınca EDİRNE 2. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'nin 09/10/2020 tarih, 2014/572 Esas, 2020/190 Karar sayılı kararının KALDIRILMASINA,

.....

B.Davanın Esası Yönünden;

1.Davanın Yargı Yoluna ilişkin dava şartı yokluğu nedeniyle HMK 114/1-b ve 115/2 maddesi gereğince usulden REDDİNE..."

5. Davacı Edirne İl Özel İdaresi vekili, aynı hukuki sebebe dayalı olarak O. İ.'e karşı bu kez idari yargı yerinde yersiz olarak ödenen 41.420 TL'nin yasal faiziyle birlikte tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. **Edirne İdare Mahkemesi 05/02/2024 tarih ve E.2024/89 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde mahkemelerinin görevli olmadığına, gerçek kişi aleyhine açılan davanın çözümünün adli yargı yerinin görevinde olduğu gerekçesiyle, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına, Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacı Edirne İl Özel İdaresi ile davalı O. İ. arasında 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesi uyarınca kısmi zamanlı olarak çalıştırılacak sözleşmeli personele ilişkin hizmet sözleşmesinin imzalandığı, davalının 2005 yılından 31.12.2011 tarihinde kadar davacı idarenin dava ve hukuki işlerini takip ettiği, 2012 yılında ise davalı avukat ile sözleşme imzalanmadığı, sözleşme imzalanmaması üzerine davalı tarafından verilen 15.03.2012 tarihli dilekçe ile 2012 yılında da sözleşme imzalanacağı inancıyla bazı davaları takip ettiğinin bildirildiği ve takip edilen işler nedeniyle 69.270,00-TL vekalet alacağı talebinde bulunulduğu, davalı idarece cevaben; yalnızca 2012 Esas sayılı dosyalar için vekalet ücreti ödeneceğinin bildirildiği ve toplamda 41.420,00-TL ödeme yapıldığı, 2005-2011 yıllarında görev yapan davalı avukata yersiz ödeme yapıldığı hususu hakkında Valilik Makamı talebi ile İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından ön inceleme başlatılarak davalı avukata 2012 yılında ödenen 41.420,00-TL'nin yersiz olduğunun tespit edildiği, anılan tespit üzerine davalı avukat aleyhine Edirne 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2014/572 Esas sayılı dosyası ile alacak davası açıldığı, yapılan yargılama sonucunda 09.10.2020 tarih ve K:2020/190 sayılı karar ile davanın kabulüne, 41.420,00-TL'nin davalıdan tahsiline karar verildiği, anılan kararın istinaf edilmesi üzerine İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesi'nin 2021/732 Esas, 2023/2081 Karar sayılı kararı ile davanın idari yargı yerinde açılması gerektiği belirtilerek yerel mahkeme kararının kaldırılmasına, davanın yargı yoluna ilişkin dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verildiği, kararın 24.12.2023 tarihinde davacı idareye tebliği üzerine de görülmekte olan işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlığını taşıyan 2. maddesinin birinci fıkrasında, "1. İdari dava türleri şunlardır: İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları, İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" hükmüne yer verilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LkB3r5t - D2RGxNm - 0vcDp3o - Xuh8d8= ile erişebilirsin

İdari davalardan olan iptal ve tam yargı davalarında davalı daima idaredir. Bir başka deyişle, idari yargı yerinde açılan bir iptal ya da tam yargı davasına bakılabilmesi için diğer dava koşullarının yanı sıra, davanın idare aleyhine açılmış olması gerekmekte olup idari yargı yerinde gerçek kişiler aleyhine dava açılabilmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda, davanın, ortada idarece kamu gücüne dayalı olarak ve idari usul ve esaslara göre re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilmiş bir işlem veya eyleminden dolayı hak ve menfaati ihlâl edilenler tarafından idare aleyhine açılmış 2577 sayılı Yasa'nın 2. maddesinde belirtilen davalardan biri olmayıp; davacı idare tarafından, davalıya yersiz ödendiği ileri sürülen 41.420,00-TL alacağın, O. İ.'in hesabına geçtiği tarihten itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte iadesine karar verilmesi istemiyle, gerçek kişi aleyhine açılan dava olması karşısında, idari yargının görevine giren bir dava bulunduğundan söz etmek olanaksızdır.

Buna göre idarenin, alacak istemiyle gerçek kişi aleyhine açtığı davanın, özel hukuk hükümleri çerçevesinde görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevlidir.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 29/04/2019 tarih ve E:2019/135, K:2019/259 sayılı kararı da bu yöndedir..."

7. Edirne İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

8. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 16. ve 21. maddeleri uyarınca Danıştay Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının konuya ilişkin yazılı düşünceleri istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

9. Danıştay Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısımı şöyledir :

"...Dâvâcı İl Özel İdaresi ile dâvâlı avukat arasındaki vekâlet ilişkisi 31/12/2012 târihinde bitmesine rağmen avukatın İl Özel İdaresi adına tâkip ettiği dâvâlarda vekâlet ücreti tahsil ettiğinin Sayıştay denetimi sırasında tespit edilmesi ve 5018 sayılı Kamu Mâlî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 71. maddesi uyarınca kamu zararı olarak nitelendirilmesi üzerine İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından başlatılan ön inceleme sonucunda dâvâlı avukata 2012 yılında ödenen 41.420 TL'nin yersiz olduğunun belirlendiği ve müfettiş tarafından kamu zararının tahsili için Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 12. maddesi uyarınca dâvâ takibi yapılmasına yönelik teklifte bulunulması üzerine dâvâlı avukat aleyhine Edirne 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2014/572 sayılı esasına kayıtlı alacak (isdirdat) dâvâsı açıldığı dosyanın incelenmesinden anlaşıldığından, ortada idârece kamu gücüne dayalı olarak idârî usûl ve esaslara göre re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilmiş bir idârî işlem veya eylemden dolayı 2577 sayılı Kanûnun 2. maddesi uyarınca açılmış bir idarî dâvânın bulunmadığı açıktır.

Dâvâcı il özel idâresi tarafından, yersiz tahsil edilen vekâlet ücretinin istirdatına yönelik olarak 6098 sayılı Türk Borçlar Kanûnunun sebepsiz zenginleşmeye ilişkin hükümleri uyarınca gerçek kişi davalıya karşı alacak dâvâsı açılmış olması nedeniyle özel hukuk hükümlerine göre sonuçlandırılması gereken işbu dâvânın görüm ve çözümünde adlî yargı görevlidir.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanûnun 19. maddesi uyarınca uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adlî yargının görevli olduğu düşünülmektedir..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LkB3r5t - D2RGxNm - 0vcDp3o - Xuh8d8= ile erişebilirsin

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

10. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" kenar başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Söz konusu düzenleme dikkate alındığında, idari yargı yerinde açılan bir iptal ya da tam yargı davasına bakılabilmesi için, diğer dava koşullarının yanı sıra, davanın idare aleyhine açılmış olması gerektiği açık olup; idari yargı yerinde gerçek kişiler aleyhine dava açılabilmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda, davanın, ortada idarece kamu gücüne dayalı olarak ve idari usul ve esaslara göre resen ve tek yanlı biçimde tesis edilmiş bir işlem veya eyleminden dolayı hak ve menfaati ihlal edilenler tarafından idare aleyhine açılmış 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinde belirtilen davalardan biri olmayıp; davacı idare tarafından, davalı tarafın tahsil edip de davacı idare hesabına aktarmadığı miktarın iadesi istemiyle, gerçek kişi aleyhine açılan dava olması karşısında, idari yargının görevine giren bir dava bulunduğundan söz etmek olanaksızdır.

Buna göre, idarenin, 5018 sayılı Kanun uyarınca kamu zararının tahsiline yönelik olarak gerçek kişi aleyhine açtığı davanın, özel hukuk hükümleri çerçevesinde görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 29.04.2019 tarihli ve 2019/115 E., 2019/259 K. sayılı, 30.09.2019 tarihli ve 2019/443 E., 2019/590 K. sayılı ve 22.06.2020 tarihli ve 2020/343 E., 2020/406 K. sayılı kararlarında da benzer hususların vurgulandığı görülmektedir.

Bu nedenle, Edime İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulüyle, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin 22.11.2023 tarihli ve 2021/732 E., 2023/2081 K. sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

11. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LkB3r5t - D2RGxNm - 0vcDp3o - Xuh8d8= ile erişebilirsin

sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

12. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Kamu zararı*" başlıklı 71. maddesi şöyledir :

"(Değişik birinci fıkra: 25/4/2007-5628/4 md.) Kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır.

Kamu zararının belirlenmesinde;

a) İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması,

b) Mal alınmadan, iş veya hizmet yaptırılmadan ödeme yapılması,

c) Transfer niteliğindeki giderlerde, fazla veya yersiz ödemede bulunulması,

d) İş, mal veya hizmetin rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla alınması veya yaptırılması,

e) İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması,

f) (Mülga: 22/12/2005-5436/10 md.)

g) Mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması,

esas alınır.

(Değişik üçüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edilir.

Alınmamış para, mal ve değerleri alınmış; sağlanmamış hizmetleri sağlanmış; yapılmamış inşaat, onarım ve üretimi yapılmış veya bitmiş gibi gösteren gerçek dışı belge düzenlemek suretiyle kamu kaynağında bir artışa engel veya bir eksilmeye neden olanlar ile bu gibi kanıtlayıcı belgeleri bilerek düzenlemiş, imzalamış veya onaylamış bulunanlar hakkında Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunların bu fiillere ilişkin hükümleri uygulanır. Ayrıca, bu fiilleri işleyenlere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemelerin iki katı tutarına kadar para cezası verilir.

(Değişik son fıkra: 25/4/2007-5628/4 md.) Kamu zararının, bu zarara neden olan kamu görevlisinden veya diğer gerçek ve tüzel kişilerden tahsiline ilişkin usûl ve esaslar, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."

13. 5018 sayılı Kanun hükmüne dayanılarak yürürlüğe konulan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin " *Kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen zararın değerlendirilmesi*" başlıklı 7/A maddesi şöyledir :

"(Ek:RG-15/6/2019-30802-C.K.-1147/3 md.)

(1) Kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen zarara ilişkin hususlar, ilgili harcama yetkilisinin görüşünü de içeren ve harcama birimi tarafından düzenlenen Ek-1'deki Değerlendirme Formu ile birlikte merkezde üst yöneticinin, taşrada ise idarenin taşrada bulunan en üst yöneticisinin değerlendirmesine sunulur. Merkezde üst yönetici, taşrada ise taşrada bulunan idarenin en üst yöneticisi gerek görmesi halinde hukuk biriminin görüşüne, sorumluların ve/veya ilgililerin bilgisine başvurabilir. Değerlendirme altmış gün içerisinde sonuçlandırılır.

(2) Taşrada bulunan idarenin en üst yöneticisi ile harcama yetkilisi görevinin aynı kişide birleşmesi halinde değerlendirme, taşra biriminin bağlı olduğu merkezdeki ilgili harcama biriminin üst yöneticisi tarafından yapılır. Bununla birlikte, taşrada en üst yönetici

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LkB3r5t - D2RGxNm - 0vcDp3o - Xuh8d8= ile erişebilirsin

ile harcama yetkilisi görevinin aynı kişide birleştiği ancak tespit edilen zararın harcama yetkilisinin karar veya onayı ile meydana gelmediği durumda değerlendirme, taşrada bulunan en üst yönetici tarafından yapılır.

(3) Kamu zararına ilişkin tespitlerin değerlendirilmesinde aşağıda yer alan hususlar birlikte dikkate alınır:

a) Kamu görevlilerinin mevzuata aykırı karar, işlem veya eyleminin varlığı.

b) Mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemden bir kamu zararı oluşması.

c) Sorumlu ve ilgililerin belirlenmesi.

ç) Kamu zararının; sorumlunun kasıt, kusur veya ihmalinden kaynaklandığına ilişkin illiyet bağının kurulması.

(4) Üst yönetici veya idarenin taşrada bulunan en üst yöneticisi tarafından yapılan değerlendirmede, kamu zararının oluştuğuna karar verilmesi halinde Değerlendirme Formu ile zararın tespitine ilişkin belgeler takibe yetkili birime gönderilir.

(5) Tespit edilen zararın, sorumlular ve/veya ilgililerce defaten ödenmesi veya ödeneceğinin yazılı olarak taahhüt edilmesi halinde söz konusu alacak, yukarıdaki fıkralarda belirtilen işlemlere gerek kalmaksızın borç tahakkuk kaydı yaptırılarak tahsil edilir.

(6) Kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen zararın, yapılan değerlendirme sonucunda kamu zararı niteliği taşımamakla birlikte, tahsili gereken bir alacak olduğuna karar verilmesi halinde bu alacak genel hükümlere göre takip ve tahsil edilir."

14. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin *"Kamu zararından doğan alacakların tahsil şekilleri"* başlıklı 12. maddesi şöyledir :

"(1) Kamu zararından doğan alacaklar, sorumlulardan ve/veya ilgililerden, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte tahsil edilir.

(2) Tespit edilen kamu zararları;

a) Rızaen ve sulh yolu ile ödenmek,

b) (Değişik:RG-15/6/2019-30802-C.K.-1147/7 md.) 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümlerine göre takas yapılmak,

c) 2004 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak,

suretiyle tahsil edilir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/11/2024 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli yargı yönündeki asıl dava yönünden olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hakim Şerife ÖZDOĞAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LkB3r5t - D2RGxNm - 0vcDp3o - Xuh8d8= ile erişebilirsin

görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, taraflar arasında imzalanan avukatlık hizmet sözleşmesinin uzatılmadığından bahisle, 2012 yılına ilişkin davalı gerçek kişi avukata yersiz ödendiği iddia edilen bedelin faizi ile birlikte tahsili talebine ilişkindir.

18. Dosyanın incelenmesinden; Davacı Edirne İl Özel İdaresi ile davalı O. İ. arasında 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca kısmi zamanlı olarak çalıştırılacak sözleşmeli personele ilişkin hizmet sözleşmesinin imzalandığı, davalının 2005 yılından 31/12/2011 tarihinde kadar davacı idarenin dava ve hukuki işlerini takip ettiği, 2012 yılında ise davalı avukat ile sözleşme imzalanmadığı, sözleşme imzalanmaması üzerine dâvâlı tarafından verilen 15/03/2012 târihli dilekçe ile 2012 yılında da sözleşme imzalanacağı inancıyla bazı davaları takip ettiğinin bildirildiği ve takip edilen işler nedeniyle 69.270 TL vekalet alacağı talebinde bulunulduğu, davalıca cevaben; yalnızca 2012 esas sayılı dosyalar için vekalet ücreti ödeneceğinin bildirildiği ve toplamda 41.420 TL ödeme yapıldığı, 2005 - 2011 yıllarında görev yapan davalı avukata yersiz ödeme yapıldığı hususu hakkında Valilik Makamı talebi ile İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından ön inceleme başlatılarak davalı avukata 2012 yılında ödenen 41.420 TL'nin yersiz olduğunun tespit edildiği, anılan tespit üzerine 5018 sayılı Kanun uyarınca kamu zararının tahsiline yönelik olarak davalı avukat aleyhine Edirne 2. Asliye Hukuk Mahkemesinde E.2014/572 sayılı alacak (istirdat) davası açıldığı, yapılan yargılama sonucunda 09/10/2020 tarihli ve K.2020/190 sayılı karar ile davanın kabulüne, 41.420 TL'nin davalıdan tahsiline hükmedildiği, anılan kararın istinaf edilmesi üzerine İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin 22/11/2023 tarihli ve E.2021/732, K.2023/2081 sayılı kararı ile davanın idari yargı yerinde açılması gerektiği belirtilerek yerel mahkeme kararının kaldırılmasına, davanın yargı yoluna ilişkin dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verildiği, Edirne İl Özel İdaresinin, görevsizlik kararı üzerine Edirne İdare Mahkemesinde yersiz ödemeden kaynaklanan alacağın tahsili istemiyle açtığı davada; görevli yargı merciinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine, dosyanın 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı merciinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

19. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasında idari dava türleri sayılmıştır. İdari davalardan olan iptal ve tam yargı davalarında davalı daima idaredir. Bir başka deyişle, idari yargı yerinde açılan bir iptal ya da tam yargı davasına bakılabilmesi için, diğer dava koşullarının yanı sıra, davanın idare aleyhine açılmış olması gerekmekte; idari yargı yerinde gerçek kişiler aleyhine dava açılabilmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

20. Bu durumda, davanın, ortada idarece kamu gücüne dayalı olarak ve idari usul ve esaslara göre re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilmiş bir işlem veya eyleminden dolayı hak ve menfaati ihlâl edilenler tarafından idare aleyhine açılmış 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinde belirtilen davalardan biri olmayıp, davacı idare tarafından, davalı tarafın yersiz tahsil ettiği miktarın iadesine karar verilmesi istemleriyle, gerçek kişi aleyhine açılan dava olması karşısında, idari yargının görevine giren bir dava bulunduğundan söz etmek olanaksızdır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LkB3r5t - D2RGxNm - 0vcDp3o - Xuh8d8= ile erişebilirsin

21. Buna göre, davacı idarenin, alacak istemiyle gerçek kişi aleyhine açtığı davanın, özel hukuk hükümleri çerçevesinde görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

22.Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Edirne İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin 22/11/2023 tarih ve E.2021/732, K.2023/2081 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Edirne İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin 22/11/2023 tarih ve E.2021/732, K.2023/2081 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

04/11/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LkB3r5t - D2RGxNm - 0vcDp3o - Xuh8d8= ile erişebilirsin